

Flagspot

Nyt fra videncenteret maj 2023

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet.

FAKTABOKS

Nationalt videncenter om Dannebrog kan kontaktes gennem Danmarks-Samfundet. Har du spørgsmål om anvendelse af Dannebrog eller om flagning send dit spørgsmål til vores flagkonsulent på e-mail: flagkonsulent@danmarkssamfundet.dk

Anvend korrekte flagningstider

Du må ikke hejse Dannebrog før kl. 08:00 og du skal hale det ned senest ved solnedgang. Men hvornår går solen ned? Solopgangstider og solnedgangstider er derfor vigtige at kende. I Danmark er der næsten en times forskel på hvor meget dagen er længere om sommeren end om vinteren fra Skagen til Gedser, og solen går 25 minutter senere ned i Esbjerg end i Åkirkeby. Hjemmesiden [<https://www.suninfo.dk>] er en almanak der viser tider for solopgang, solnedgang, tussmørke, data om månen og meget mere. Se selv.

Ny Dannebrogsviden

Nationalt videncenter om Dannebrog har i maj udarbejdet en ny Dannebrogsviden. Den handler om ungdomsorganisationernes anvendelse af flag. I dag er der omkring 94 000 medlemmer i de uniformerede ungdomsorganisationer. Efter folkeoplysningsloven beskrives organisationernes virksomhed som idébestemt, værdibaseret og samfundsengagerende børne- og ungdomsarbejde. Mange har gennem årene modtaget et dannebrogflag fra Danmarks-Samfundet. Men hvordan bruger de Dannebrog? Du finder Dannebrogsviden på Danmarks-Samfundets hjemmeside under Viden om Dannebrog.

Splitflag med særligt mærke

Hvad er et splitflag med særligt mærke? Splitflag med særligt mærke eller med bogstaver er primært blevet anvendt som en synlig og selvstændig markering af en særlig type skibe for at angive det pågældende skibs statslige institution med den myndighed som skibets kaptajn var udstyret med blandt andet gennem det synlige splitflag. F.eks. var postflaget en synliggørelse af et af postvæsenets skibe. Toldflaget en synliggørelse af det danske toldvæsen. DSB-flaget var synligt på alle DSB's færges i funktion. Senere gik disse splitflag med særligt mærke 'på land' og blev også anvendt på postvæsenets, toldvæsenets og De danske Statsbaners bygninger over hele landet som en form for statsinstitutionelt etatsflag.

Frivillige skal flage

Efter 400 års daglige hejsning af Dannebrog ved Kronborg Slot skulle flagningen stoppe ved årsskiftet. Flagning med Dannebrog har siden 1600-tallet været en fast tradition fra solopgang til solnedgang. Frivillige skal nu overtage flagningen på flagbastionen på Kronborg Slot. Kulturministeriet annoncerede efter personer, der ville påtage sig det daglige ansvar for, at Dannebrog bliver hejst på Kronborg Slot ved solopgang og taget ned igen om aftenen. Alle ugens dage, året rundt, bortset fra de officielle flagdage, hvor Slots- og Kulturstyrelsen selv vil stå for det. Om det nye flaghejserkorps siger kulturministeren: Lige siden vi fik genindført den daglige flaghejsning på Kronborg i januar, har jeg fået rigtig mange henvendelser fra borgere i Helsingør, som har tilbudt at stå for at hejse og sænke flaget hver dag, siger kulturministeren. Man forventer at starte i september eller oktober 2023.

... vend

Flaget skal brændes

Er det tid til et nyt dannebrogflag fordi det gamle er blevet for slidt? Et udtjent flag skal brændes. Anvend en kommunal affaldsordning, hvor flaget sendes til et forbrændingsanlæg. Hvis ikke det er muligt, kan flaget brændes på et privat bål. Hvis flaget er lavet af uld eller et andet naturstof, er der ikke problemer med at brænde flaget. Hvis flaget er lavet af polyester eller et andet kunstprodukt, vil det ikke kunne lade sig gøre at brænde flaget med de temperaturer, man selv kan opnå f.eks. på et privat bål. Der vil kun ske en smeltning af flaget med tilhørende giftig røgudvikling. På et forbrændingsanlæg anvendes der altid så høje temperaturer, at kunststoffet destrueres og farlige gasser fra forbrændingen bliver håndteret sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Sådan bruges Dannebrog. Videncenteret giver svar på spørgsmål:

Hvilket Dannebrog er størst? Splitflaget ved Dybbøl Mølle eller stutflaget på Margrethehøjen.

De er begge to de største. Splitflaget ved Dybbøl Mølle er ca. 80 m² og flagstangen er 25 meter høj. Stutflaget ved Idrættens Hus i Brøndby er 130 m² og flagstangen er 47 meter høj.

Når den gamle fane skal have en ny fanedug, skal fanedugen så indvies særskilt?

Nej. Det er kun en 'hel' fane der skal indvies – fanedug og fanestang. Pil den gamle fanedug af fanestangen, sæt den nye fanedug på og gennemfører en faneindvielse som den står beskrevet i 'Håndbog for fanebærere'. Hermed er der lavet en ny fane og dermed grundlag for en faneindvielse. Hvis den gamle fanedug er med broderi, bør det undersøges om forenings- eller organisationsarkiver, kommunale arkiver eller museer er interesseret i at overtage dugen.

Hvordan kan man bruge et dannebrogflag som tæppe over skulderen eller rundt om kroppen?

Burde man ikke lære sportsudøverne at behandle dannebrogflaget pænere, ja jeg ved godt at de er stolte og glade, men man kan vel nøjes med at vise det.

Der findes ingen flaglov i Danmark. Brugen af Dannebrog bygger på en række cirkulærer og hævdvunden praksis. Der findes ingen lovgivning om privates brug af det firkantede stutflag. Danmarks Idrætsforbund har ikke regler, bestemmelser eller praksis for hvordan spillere må anvende Dannebrog. Flere og flere sportsudøvere ikklæder sig deres nationalsymboler blandt andet i form af landets flag, når de skal synliggøre landshold eller enkelpræstation.

Der flages med splitflag på Skamlingsbanken. Hvad er historien bag det?

På Højskamling står en af Danmarks højeste flagstænger. Skamlingsbankeselskabet havde i midten af 1800-tallet flere gange flaget med splitflag. I 1890 var man alligevel kommet i tvivl om man måtte uden kongelig tilladelse. Selskabet indgav "allerunderdanigst Ansøgning til Hans Majestæt Kongen" om tilladelse. Og ønsket blev opfyldt i 1891. Det "har behaget Hans Majestæt Kongen under 17. d. M. allernaadigst at tillade "Skamlingsbankeselskabet" at hejse Dannebrogflaget med Split". Splitflaget på Højskamling har et standerlig på 3,84 meter og en samlet længde til splitspidsen på 7,68 meter.

Er der kommet en ny flagdag?

Ja, det er der. I anledning af at Hans Kongelige Højhed Prins Christian fylder 18 år har Kongehuset besluttet at den 15. oktober 2023 fra denne dag at regne fremad bliver en officiel flagdag. Flagdagen er indskrevet på Danmarks-Samfundets flagkalender for 2023.

Nationalt videncenter om Dannebrog skal

Indsamle, rådgive, dokumentere, informere og formidle viden om Dannebrog. Alle, der måtte ønske det, får viden om og forståelse af Dannebrog som en forudsætning for dansk identitet.

